

end at opdrage dem til nogen bestemt Religion; derfor er det ogsaa, at Skolerne nu allerede ere komne bort fra den tidligere Skik, at den første Bog, man gav Børnene i Haanden, var Luthers Katechismus; i den lærte man dem at stave og lægge sammen; det har man affaffet; men man vil komme til at gaae videre i den Retning, derom er jeg overbevist; man vil komme til at forelægge Underviisning i enhver positiv Tro, i alle dogmatiske Lærdomme, indtil Børnene have opnaaet en moden Alder, da de kunne have noget Begreb om, hvad man vil lære dem. Den ærede Minister uden Portefeuille har igaar paapeget, at den religiøse Tro skulde finde sin Styrke i Familien. Ja, saaledes er det, derom er jeg overbevist; men just fordi det er saaledes, vil ethvert Lovbud i den her paapegede Retning blive aldeles frugtesløst, og ikke føre til at opnaae det Mindste af, hvad man derved tilfigter. Forældrene ville i Følelsen af deres naturlige Ret til at raade over Børnene, saalænge de kun opdrage dem til Dyd og gode Sæder, tilfidesætte ethvert Lovbud, man vil kaerligen vil foreskrive dem; det er ganske vist, man kan ved Tvang, ved positive Foranstaltninger bringe Børnene i Skolen, hvor der gives Underviisning i positiv Tro, tvinge dem til at lære Katechismus og Lærebog udenad, men alt dette vil blive frugtesløst, naar det ikke i Hjemmet finder Understøttelse (Hør!); de religiøse Begreber, som Børnene indsuge i Familien, som de modtage fra Forældrene, ville fæste langt dybere Rod i Børnenes Hjerner end det, man, om jeg saa maa sige, banker ind i dem, eller idetmindste tvinger dem til uvilligen at lære, og jeg vil spørge, om det er en god Gjerning, man gjør, at tvinge et Barn til at lære Noget, som bliver modarbejdet i Hjemmet, og som derfor ikke kan bære nogen Frugt. Hvis man nu er enig heri, hvis man indrømmer mig, at et tvingende Lovbud vil være frugtesløst, og hvis man endvidere vil indrømme mig, at der ikke har vilst sig nogen somhelst factisk Trang til en saadan Lovbestemmelse (Noth: Nei!), — det forekommer mig, at der blev svaret Nei, jeg haaber, at det ærede Medlem vil bevise, at en saadan Trang har været tilstede, — hvis man, som

jeg troer, vil erkjende disse to Ting, saa vil jeg spørge, hvorfor er det da, at man her ved denne Paragraph vil, at Lovgivningen skal trænge ind i Familiens Indre, for ved positive Bud at ordne, hvad man langt bedre overlod til Ægtefolkene egen Afgjørelse? Hvorfor vil man tvinge Forlovede til at træffe en Overenskomst og afgive en Erklæring om Noget, som maaskee aldrig kommer til at eksistere, hvorfor Saabant maaskee er saa meget mere overskødigt? Jeg vil ikke her forbigaae at nævne, at det forekommer mig, at Paragraphen strider noget imod Hovsighed; jeg veed ikke, om det vil være muligt, at tale derom med unge Piger og træffe en Aftale, som den her forlangte (Munterhed!); en Aftale maa der jo træffes, thi det er en Erklæring, hun skal afgive; jeg har hørt udtalt, at man behøvede kun at træffe denne Aftale med hendes Fader eller Børge; dette vilde være fuldkommen rigtigt, hvis det var ham, man vilde gifte sig med (Munterhed!), men det er hende, der skal afgive Erklæringen, det er hende, for hvem Bestemmelsen skal gjælde, og det er hende selv, som skal tage Beslutningen. Man vil maaskee sige, ja, vi have jo ogsaa før havt noget lignende, vi have seet ved Ægteskaber imellem Jøder og Christne eller mellem Katholiker og Protestanter, at der skulde udstedes en saadan Forsikring; men der var Forskødet ikke saaledes, som man her vil have det, det havde Loven ligefrem ordnet, hvorledes det skulde være; der var ingen Aftale at træffe, ingen Overenskomst at indgaae, der var kun det reent Formelle, at udstede et Kebers i en aldeles bestemt Form; jeg vil ikke rose denne Bestemmelse, ingenlunde, men jeg siger, at den ikke saa nær angriber det, jeg kalder Delicætesse, som det, man her har forlangt. Den høitærede Minister uden Portefeuille har igaar paapeget, at der skulde være Frygt for Katholicismens voxende Indflydelse her i Landet, og han har troet, at Katholikerne mulig vilde oprette her endogsaa Friskoler, og give Folk Penge for at sætte deres Børn i disse Skoler. Jeg nærer ikke denne Frygt, jeg vil ligefrem sige, at, hvis her kommer gode katholske Lærere, som ville oprette gode Almuekolle, hvori fattige Folk kunne faae deres Børn vel oplyste uden Beta-